

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. відділу докторантури та аспірантури

О. М. Волков

« 26 »

08

2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЛОСОФІЯ НАУКИ»**

Ступінь вищої освіти	доктор філософії
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Кафедра	Філософії

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки доктор філософії «Менеджмент морської галузі»

Розробник: Ляшенко Д. М., к.філос.н., доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії Національного університету «Одеська морська академія»

Протокол від «25» серпня 2022 р. № 1

Завідувач кафедри Доннікова І.А.

Секретар кафедри Шевчук О.М.

Гарант ОНП Сенько О.В.

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння основних понять філософії науки як міждисциплінарної галузі, розкриття історико-філософського контексту філософії науки, її основних напрямків і концепцій; критичний аналіз моделей науки для розуміння сутності наукового пізнання і оволодіння технологією наукової аргументації. Однією з основних цілей дисципліни є виявлення онтологічних та гносеологічних проблем сучасної науки, що розкривають особливості формування наукової картини світу, визначають специфіку об'єктів наукового пізнання, цілі та цінності пізнавальної діяльності. Особлива увага приділяється проблемі антропологізації науки, розумінню вимог до професійної науково-дослідницької діяльності, особливостей формування особистості дослідника із затребуваним стилем мислення, методологічною культурою і відповідальним ставленням до реальності, що пізнається.

Мова навчання - українська

Статус дисципліни - обов'язкова

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Інтегральна компетентність

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі управління та адміністрування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати новітні методології наукової та педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Компетентності:

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.

Програмні результати навчання:

РН01. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН03. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН06. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів.

Кількість кредитів ЄКТС - 2

Форма підсумкового контролю – екзамен

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Філософія науки» передбачає здобуття аспірантом наступних результатів навчання за навчальною дисципліною.

Знання:

аспірант повинен знати та розуміти пізнавальний потенціал філософії науки як міждисциплінарної галузі; основні історичні етапи науково-пізнавальної діяльності людства; напрями філософії науки; філософсько-методологічні програми, принципи та поняття; розуміти місце та роль науки у розвитку суспільства, роль вченого як особистості та громадянина; бути обізнаним щодо передового досвіду проведення наукових досліджень.

Уміння:

аспірант повинен володіти науковим стилем мислення; бути здатним до пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації з різних джерел, генерувати нові наукові ідеї, вчитися і бути сучасно навченим; застосовувати набуті філософсько-методологічні знання в науковій та викладацькій діяльності; формулювати наукову проблему, мету і завдання дослідження та знаходити шляхи їх вирішення: обирати та ефективно використовувати теоретичні та практичні інструменти досліджень.

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	Кількість аудиторних	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи	Кількість аудиторних годин *	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи
Тема 1. Поняття об'єкту та предмету пізнання. Предмет філософії науки.	2	2	X	X	2	2		X
Тема 2. Історичні типи взаємозв'язку філософії і науки.	2	X	2	X	2	X	2	X
Тема 3. Основні етапи становлення філософії науки.	2	2	X	X	2	2	X	X
Тема 4. Основні концепції філософії науки.	4	2	2	X	2	2	X	X
Тема 5. Онтологічні проблеми науки. Сучасна наукова картина світу.	2	X	2	X	2	X	2	X
Тема 6. Гносеологічні проблеми науки. Сутність наукового та філософського знання.	2	2	X	X	2	2	X	X
Тема 7. Проблема метода в сучасній науці. Між- і	2	2	X	X	4	2	2	X

трансдисциплінарна методологія.								
Тема 8. Проблема суб'єкта в контексті антропологізації науки.	4	2	2	X	4	2	2	X
Всього аудиторних годин	20	12	8	X	20	12	8	X
Самостійна робота (години)	40			40				
з них на виконання індивідуального завдання **	X			X				
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни	60			60				

4. Теми практичних (семінарських) занять

- Тема 1. Історичні типи взаємозв'язку філософії і науки.
Тема 2. Основні концепції філософії науки.
Тема 3. Онтологічні проблеми науки. Сучасна наукова картина світу.
Тема 4. Проблема суб'єкта в контексті антропологізації науки.

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих проблем з програми навчальної дисципліни:

1. Сутність науки і наукового знання (2 год.).
2. Структура наукового знання (2 год.).
3. Становлення і основні риси класичної науки (2 год.).
4. Принципи та ідеали неklasичної науки (2 год.).
5. Постнекласична наука: між- і трансдисциплінарні стратегії (6 год.).
6. Епістемологія техніки: технічне і технологічне знання (4 год.).
7. Етика в «технічному» суспільстві (2 год.).

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені.

7. Методи контролю

Аналіз і оцінювання усних відповідей, перевірка письмових завдань, в тому числі з самостійної роботи (есе, планів-конспектів семінарських занять), графічні перевірки (смыслових мап і схем), індивідуальні співбесіди, самоаналіз і самооцінювання виконаних завдань.

Форма семестрового контролю: екзамен

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

№ з/п	Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи демонстрації	інструменти, обладнання та програмне забезпечення, які використовуються для демонстрації здобутих результатів навчання за навчальною дисципліною (за потребою)
1.	<p>Знання: аспірант повинен знати потенціал філософії науки як міждисциплінарної галузі; основні історичні етапи становлення науково-пізнавальної діяльності людства; напрями і поняття філософії науки; філософсько-методологічні програми та принципи; знати та розуміти методологію наукового пізнання; розуміти місце та роль науки у розвитку суспільства та ролі вченого як особистості та громадянина, бути обізнаним щодо передового досвіду проведення наукових досліджень.</p>	<p>Усні відповіді на семінарських заняттях, самоаналіз і самооцінювання; письмові завдання; SMART- моделі «МАПА», які демонструють знання і вміння аспірантів;</p>	<p>Використання ПО (Micr.PowerPoint) для презентацій Платформи Zoom, Telegram для онлайн навчання.</p>
2.	<p>Уміння: аспірант повинен володіти науково-філософським стилем мислення; бути здатним до пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації з різних джерел, генерувати нові наукові ідеї, вчитися і бути сучасно навченим; застосовувати набуті філософсько-методологічні знання у науковій та викладацькій діяльності; формулювати наукову проблему, мету і завдання дослідження та знаходити шляхи їх вирішення; обирати та ефективно використовувати теоретичні та практичні інструменти досліджень.</p>	<p>SMART- моделі «МАПА», які демонструють знання і вміння аспірантів; написання есе або тезисів.</p>	<p>Використання ПО (Micr.PowerPoint) для презентацій Платформи Zoom, Telegram для онлайн навчання.</p>

8. Схема оцінювання (довідник з розподілу оцінок)

Оцінка за шкалою ВНЗ	Оцінка за національною шкалою	Критерії
Відмінно	A	Продемонстровано відмінний освітній результат: курс опановано в повному обсязі, вільне володіння навчальним матеріалом, логічні і повні відповіді на всі питання; здатність творчо і самостійно мислити; аргументовано вести дискусію; вміння органічно пов'язувати теоретичні та практичні аспекти курсу.
Дуже добре	B	Продемонстровано дуже високий освітній результат: курс опановано в повному обсязі, виступи на заняттях демонструють елементи творчого опрацювання наукових джерел. Добре володіння філософським і науковим понятійним апаратом, але бракує навичок аргументованої дискусії.
Добре	C	Продемонстровано високий освітній результат, більшу частину курсу опановано, але невисока активність на заняттях, бракує творчих навичок в роботі з науковою літературою, здатності чітко формулювати і обґрунтовувати власну думку.
Задовільно	D	Продемонстровано невисокий освітній результат: значну частину курсу не опановано, знання не мають системного характеру; низька активність на заняттях; дуже поверхове розуміння змісту основних понять курсу; нездатність чітко формулювати і обґрунтовувати власну думку.
Достатньо	E	Продемонстровано низький освітній результат: аспірант не орієнтується в проблемах курсу; не виконав більшості навчальних завдань; не володіє основними філософськими і науковими поняттями, навичками формулювати і обґрунтовувати власну думку.
Незадовільно	FX	Освітнього результату не досягнуто: курс не опанований ані в теоретичному, ані в практичному аспектах і потребує повторного вивчення.

Аспіранти, які не з'явилися на контрольні заходи без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку (FX).

9. Рекомендована література

Основна

1. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 255 с.
2. Петрушенко В. Л. Філософія і методологія науки: Навчальний посібник. - Львів: Видавництво Львівської політехніки - 2016. - 184 с.
3. Рубанець О.М. Філософські проблеми наукового пізнання: навчальний посібник. – Суми: Університетська книга, 2016. – 229 с.
4. Корягін М. Основи наукових досліджень: навч. посібник / М. Корягін, В. Чік – К.: Алерта, 2019. 492 с.

5. Frigg R. Models and theories: A philosophical inquiry. – N.-Y.: Routledge, 2022. – 496 p.
6. Johansson L-G. Philosophy of science for scientists. – Springer undergraduate texts in philosophy. – Springer Cham: Springer IP, 2019. – 257 p.
7. Rosenberg A., McIntyre L. Philosophy of science: A contemporary introduction / 4th ed. – London: Routledge, 2019. – 294 p.
8. Swart H. Philosophical and mathematical logic: Springer undergraduate texts in philosophy. Springer Cham: Springer IP, 2018. – 540 p.
9. Capra F., Luisi P.I. The systems view of life: A unifying vision. – Cambridge: Cambridge UP, 2016. – 510 p.

Допоміжна

10. Антологія сучасної філософії науки, або усмішка ASIMO. Anthology of Contemporary Philosophy of Science, or Asimo Smile / за науковою редакцією В.П. Мельника та А.С. Синиці ; [пер. І.В. Грабовський, Н.І. Луц, А.С. Синиця]. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 568 с.
11. Доннікова І.А. Методичні матеріали для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Філософія науки». – Одеса: НУ ОМА, 2019. – 24 с.
12. Kryvtsova, N., & Donnikova, I. (2020). Anthropologization of science: From the subject of cognition to the researcher's personality. *Anthropological Measurements Of Philosophical Research*, 18, 20-33. doi:http://dx.doi.org/10.15802/ampr.v0i18.221300.
13. Lyashenko D. The system study of consciousness: The problem of adequacy // Development of scientific, technological and innovation space in Ukraine and EU countries. - 3rd ed. - Riga, Latvia: Baltija publishing, 2021. - pp. 340-365. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-151-0-45.
14. Людина в складному світі / за ред.. Н.В. Кочубей, М.О. Нестерової; вступне слово В.П. Андрущенко. Суми: Університетська книга, 2017. 357 с.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

Адреси електронних бібліотек:

<https://plato.stanford.edu/index.html> - Stanford Encyclopedia of Philosophy.

<http://lib.onu.edu.ua/> – бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова

<http://w.w.w.ognb.odessa.ua/> – Одеська національна наукова бібліотека

<http://w.w.w.nbu.gov.ua/> – бібліотека імені В. Вернадського

<http://lib-gw.univ.kiev.ua/> – бібліотека імені Максимовича, КНУ

<http://w.w.w.filosof.com.ua/> – Інститут філософії ім. Г. Сковороди

<http://w.w.w.biblioteka.org.ua> – Українська електронна бібліотека

11. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

Дата змін	Сутність змін за розділом